

Mètodes d'investigació en logopèdia

Codi: 101691

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	FB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Jaume Vives Brosa

Correu electrònic: jaume.vives@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

José María Losilla Vidal

Prerequisits

A l'estudiant se li pressuposen els coneixements sobre els conceptes bàsics de mètodes d'investigació que es donen a l'assignatura Introducció a la metodologia científica i als processos psicològics.

A l'estudiant no se li pressuposen coneixements especials de matemàtiques excepte conèixer els fonaments d'anàlisi de dades recollits en el Curs d'Accés a la Universitat i/o en l'ensenyament secundari en els seus diferents plans d'estudi. Tanmateix, és imprescindible un coneixement bàsic, a nivell d'usuari, sobre el maneig d'un ordinador.

Objectius

S'espera que al finalitzar l'assignatura l'estudiant sigui capaç de:

1. Comprendre els supòsits en els que es basa la lògica de la investigació científica.
2. Diferenciar les alternatives metodològiques usades en la investigació en logopèdia.
3. Conèixer les característiques dels dissenys usats habitualment en logopèdia.
4. Avaluar el procés d'investigació a través dels principals criteris de qualitat.
5. Distingir el nivell de mesura amb què s'han obtingut unes dades, com a requisit imprescindible per tal de seleccionar adequadament les corresponents anàlisis gràfiques i els estadístics o índexs a calcular.
6. Utilitzar els índexs estadístics descriptius amb la finalitat de resumir les dades i interpretar correctament els resultats obtinguts.
7. Conèixer el vocabulari metodològic bàsic en català, castellà i anglès.
8. Realitzar anàlisis descriptives de dades mitjançant programari d'anàlisi estadística.

Competències

- Buscar, avaluar, organitzar i mantenir sistemes d'informació.
- Demostrar que es comprenen i s'empren correctament la terminologia i la metodologia pròpies de la recerca logopèdica.

- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reflexionar i investigar sobre el llenguatge i el seu tractament per contribuir al desenvolupament de la professió.
- Utilitzar les tecnologies de la comunicació i la informació.
- Valorar les produccions científiques que sostenen el desenvolupament professional del logopeda.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
2. Buscar, avaluar, organitzar i mantenir sistemes d'informació.
3. Discriminar entre recerques aplicades que utilitzen diferents mètodes i tècniques d'investigació per a la cerca d'evidències en logopèdia.
4. Elaborar conclusions raonades sobre els avantatges i les limitacions de les diferents orientacions metodològiques per abordar problemes aplicats.
5. Explicar de manera crítica i reflexiva les característiques, els avantatges i les limitacions de la metodologia científica en l'àmbit de la logopèdia.
6. Explicar l'aplicació del mètode científic a l'obtenció i l'acumulació d'evidències en logopèdia.
7. Exposar propostes raonades sobre mètodes d'adquisició de noves evidències en logopèdia.
8. Formular i contrastar hipòtesis sobre les demandes i les necessitats dels destinataris i sobre la recerca.
9. Identificar correctament els components fonamentals que intervenen i participen en el procés de recerca científica.
10. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
11. Interpretar el contingut i l'abast d'una demanda d'evidència científica i el tipus d'estudi més adequat per atendre-la.
12. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
13. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
14. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
15. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
16. Raonar adequadament en el marc del pensament estadístic.
17. Utilitzar estratègies pròpies del mètode científic per a la cerca d'evidències en logopèdia.
18. Utilitzar les tecnologies de la comunicació i la informació.
19. Valorar de manera crítica i reflexiva la bibliografia científica situant-la dins d'un marc epistemològic.
20. Valorar la utilitat de diferents models teòrics sobre patologies del llenguatge, i dels mètodes i els instruments que se'n deriven.

Continguts

1. Principis de metodologia de recerca

Mètodes, dissenys i tècniques quantitatives i qualitatives en la investigació en Logopèdia

Pràctica basada en l'evidència

2. Dissenys experimentals

Dissenys experimentals unifactorials intersubjecte vs intrasubjecte

Dissenys experimentals factorials

3. Dissenys quasiexperimentals

Experiment vs. Quasiexperiment

Dissenys pre-experimentals i quasiexperimentals

4. Dissenys de cas únic

5. Dissenys "ex post facto"

6. Dissenys d'enquesta

7. Mètode observacional

8. Orientació qualitativa i mètodes mixtes

9. Procés de dades

Estructura d'una matriu de dades

Lectura i definició de les propietats de les variables

Creació de variables

Selecció de casos

10. Anàlisi de dades

Descripció estadística univariant

Descripció estadística bivariant

Metodologia

En aquesta assignatura proposem diferents activitats basades en metodologies d'aprenentatge actiu centrades en l'estudiant. D'aquesta forma es perfila un plantejament "híbrid" en què combinem tècniques didàctiques tradicionals amb altres recursos orientats a fomentar l'aprenentatge significatiu.

Nota: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual/on-line de les diferents activitats dirigides i d'avaluació, tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes presencials grup 1/1	34,5	1,38	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Classes presencials grup 1/4	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Tipus: Supervisades			
Revisió de problemes integrats	5	0,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Tutories	5	0,2	
Tipus: Autònomes			
Entrenament en programaris basat en tutorials: procés i anàlisi de dades	30	1,2	2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18
Estudi i realització individual de resums, esquemes i mapes conceptuals	11,5	0,46	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 16, 17, 19, 20
Evidència. Lectura crítica	3	0,12	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 19, 20
Lectura comprensiva i crítica de materials	36	1,44	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20
Tutories virtuals amb els professors i entre companys	12	0,48	

Avaluació

Evidències

Tipus 1

- Evidència 1 (Ev1).
- Evidència 2 (Ev2).

Excepcionalment, si un/a estudiant no es pot presentar a l'evidència 1 o a l'evidència 2 per una causa justificada, podrà presentar l'evidència durant la setmana de recuperacions. Caldrà aportar un justificant a on consti el motiu pel qual no s'ha pogut presentar a la prova. Per tractar-se d'una mesura excepcional, l'equip docent valorarà la documentació aportada en cada cas i determinarà si es pot aplicar aquesta mesura

Tipus 2

- Evidència 3 (Ev3). Aquesta activitat està pensada per marcar el ritme de treball, per recompensar el treball continuat, per consolidar conceptes de forma pràctica i per fer aflorar dubtes abans de fer l'Ev1.

* No es preveu que l'alumnat de 2^a o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Definició d'estudiant avaluable

Un/a estudiant es considera avaluable quan ha lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts.

Definició de superació de l'assignatura.

Un/a estudiant ha superat l'assignatura quan compleixi les dues condicions següents:

a) Hagi obtingut una qualificació mínima de 5 punts.

b) En cadascuna de les evidència tipus 1 (Ev1, Ev2) hagi obtingut una puntuació mínima de 3 punts sobre 10. En cas de no assolir aquests requisits, la nota màxima a consignar a l'expedient acadèmic serà de 4.9 punts.

Recuperació.

En la data fixada per la Facultat, seran recuperables les evidències tipus 1, mitjançant una prova teòrica-pràctica d'autoria individual. Per tal que l'alumnat pugui optar ala recuperació cal que es compleixin les dues condicions següents:

a) No haver assolit els criteris establerts per superar l'assignatura, però haver obtingut una nota de l'avaluació continuada major o igual a 3.5 punts

b) Haver realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total

La qualificació de l'evidència avaluada en la recuperació serà Aprovat en cas que la nota sigui superior o igual a 5 punts, o Suspès en cas contrari.

*En aquest enllaç es poden consultar les pautes d'avaluació de la Facultat de Psicologia:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.htm>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Evidència 1. Prova individual escrita presencial. Continguts: Fonaments de dissenys d'investigació. Primer període avaluatiu	5 punts	1,5	0,06	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 19
Evidència 2. Prova individual escrita virtual. Continguts: procés i anàlisi de dades. Segon període avaluatiu.	5 punts	1,5	0,06	1, 2, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18
Evidència 3. Exercici pràctic. Individual, escrita, virtual. Proper al primer període avaluatiu	0,5 punts	0	0	3, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 17, 20

Bibliografia

Bibliografia fonamental:

Portell, M., & Vives, J. (2019). *Investigación en psicología y logopedia: introducción a los diseños experimentales, cuasi-experimentales y ex post facto*. Servei de publicacions. Universitat Autònoma de Barcelona.

Losilla, J.M. & Vives, J. (2020). *Proceso y análisis de datos con Jamoi*. UUniversitat Autònoma de Barcelona. Universitat Autònoma de Barcelona.

Bibliografia complementària:

Babbie, E. (2000). México: Thomson. Fundamentos de la investigación social. Thomson.

Gambara, H. (2002). (3ª Ed.). Métodos de investigación en Psicología y Educación. Cuaderno de prácticas. McGraw Hill.

Hernández, R. y Mendoza, C. P. (2018). Metodología de la investigación: Las rutas cuantitativa, cualitativa y mixta. McGraw-Hill.

León, O. y Montero, I. (2015). (4ª ed.). Madrid: Métodos de investigación en Psicología y Educación. McGrawHill.

Moreno, R., Martínez, R.J. y Chacón, S. (2000). Fundamentos metodológicos en psicología y ciencias afines. Pirámide.

Shaughnessy, J.J, Zechmeister, E.B i ZechMesiter, J.S (2007). Métodos de investigación en Psicología (7a Ed.). McGraw Hill

Solanas, A., Salafranca, L., Fauquet, J. y Núñez, M.I. (2005). Estadística descriptiva en Ciencias del Comportamiento. Thomson

Programari

Bloc d'anàlisi de dades: Jamovi